

УДК 378.1.147 (438):378.2/330(477)

МОДЕРНІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ГАЛУЗІ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ Й ПОЛЬЩІ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Загородня А.А., к. пед. н., професор,
професор кафедри професійної освіти та управління навчальним закладом
Міжрегіональна академія управління персоналом

У статті розкрито сутність понять «модернізація економічної освіти», «інновація», «інноваційні процеси». Визначено мету й чинники інноваційної діяльності. Окреслено значення компетентнісного підходу в професійній підготовці фахівців економічної галузі у вищих навчальних закладах України та Польщі. Розкрито значення й основні форми впровадження безперервного навчання. Визначено потенційні бар'єри та негативні чинники впливу на процес подальшої професійної підготовки дорослих. Проаналізовано питання гендерної рівності як одного з напрямів модернізації професійної підготовки майбутніх фахівців економічної галузі. Охарактеризовано види академічної мобільності й педагогічні умови її реалізації.

Ключові слова: інноваційні процеси, модернізація, Польща, професійна підготовка, Україна, фахівці економічної галузі.

В статье раскрыта сущность понятий «модернизация экономического образования», «инновация», «инновационные процессы». Определены цели и факторы инновационной деятельности. Определено значение компетентностного подхода в профессиональной подготовке специалистов экономической отрасли в высших учебных заведениях Украины и Польши. Раскрыты значение и основные формы внедрения непрерывного обучения. Определены потенциальные барьеры и негативные факторы влияния на процесс дальнейшей профессиональной подготовки взрослых. Проанализированы вопросы гендерного равенства как одного из направлений модернизации профессиональной подготовки будущих специалистов экономической отрасли. Охарактеризованы виды академической мобильности и педагогические условия ее реализации.

Ключевые слова: инновационные процессы, модернизация, Польша, профессиональная подготовка, Украина, специалисты экономической отрасли.

Zagorodnya A.A. MODERNIZATION OF PROFESSIONAL TRAINING SPECIALISTS OF THE ECONOMIC FIELD IN THE HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS OF UKRAINE AND POLAND: REALITIES AND PERSPECTIVES

I the study disclosed the essence of the concepts “modernization of economic education”, “innovation”, “innovation processes”. The purposes and factors of innovative activity are defined. The importance of the competence approach in professional training of specialists in the economic branch in the higher educational institutions of Ukraine and Poland is determined. The significance and main forms of the introduction of continuous learning are revealed. Potential barriers and negative factors of influence on the process of further professional training of adults are defined. The questions of gender equality as one of the directions of modernization of professional training of future specialists of the economic branch are analyzed. The types of academic mobility and pedagogical conditions for its implementation are characterized.

Key words: innovation processes, modernization, Poland, professional training, Ukraine, specialists of the economic branch.

Постановка завдання. Розширення міжнародного співробітництва між освітніми установами є одним із важливих чинників модернізації професійної підготовки фахівців економічної галузі, що передбачає залучення студентів і викладачів до міжнародних програм і проектів у рамках академічної та соціальної мобільності. Модернізацію системи професійної підготовки фахівців економічної галузі доцільно вирішити також за рахунок упровадження сучасних інформаційних технологій (як інноваційні форми організації освіти впродовж життя можна вважати дистанційне навчан-

ня як окрему організаційну структуру й Університети третього віку).

Основні шляхи модернізації професійної підготовки майбутніх фахівців економічної галузі у вищих навчальних закладах України та Республіки Польща на сучасному етапі мають бути зорієнтовані на реалізацію цілей Болонського процесу й пошук варіативних освітніх структур, які забезпечать мобільність майбутнього фахівця в сучасних умовах розвитку системи вітчизняної освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемою визначення основних

напрямів модернізації професійної підготовки фахівців економічної галузі у вищих навчальних закладах України та Республіки Польща опікується низка науковців.

Постановка завдання. Мета статті – висвітлити модернізаційні процеси професійної підготовки фахівців економічної галузі у вищих навчальних закладах України та Польщі.

Виклад основного матеріалу дослідження. На думку О. Пащенко, поняття «модернізація економічної освіти» варто розглядати як процес, що спрямований на прогресивні, якісні, інноваційні зміни у сфері виробництва, обміну та споживання знань і базується на розвитку особистості, її духовності й моралі, стає засадою актуалізації ціннісної конкурентоспроможності в життєдіяльності людини та суспільства. У практичній площині це реалізується через продовження реформ, реконструкцію й оновлення галузі. Усі компоненти модернізації, на думку автора, вимагають інтенсивної та динамічної мобілізації внутрішніх і зовнішніх ресурсів її розвитку, поєднання зусиль суб'єктів модернізації. Економічні складники модернізації можна розглядати як наближення освіти до потреб постіндустріальної економіки, перетворення її на найважливішу галузь, розроблення нових підходів до фінансування галузі, формування ефективної взаємодії та рівноваги ринку освітніх послуг і ринку праці [8, с. 8–9].

Модернізація професійної підготовки майбутніх фахівців економічної галузі неможлива без упровадження інновацій в освітній процес вищого навчального закладу. Поняття «інновація» та «інноваційний процес» у вітчизняній педагогічній літературі використовуються як для характеристики технологічних процесів на виробництві, так і для тлумачення нововведень у педагогічну теорію та методику професійної підготовки фахівців різних галузей.

Як зазначають В. Самохін і В. Черноліс, останніми роками поняття «інновація» та «інноваційний процес» широко використовуються в педагогіці, що, безсумнівно, є наслідком об'єктивних процесів, які відбуваються у сфері освіти й покликані сформувати налагоджену систему використання інновацій з метою реалізації одного з основних принципів сучасної освіти – принципу особистісного підходу [11, с. 4].

Термін «інновація» ввійшов у науку в XIX столітті через антропологію й етнографію. Як зазначає К. Шилов, цей термін почав використовуватися під час

дослідження процесів змін у культурі, виступаючи як антонім терміна «традиція», причому особлива увага приділялася дифу-

зії культурних новоутворень у відповідному середовищі, включаючи їх перенесення в інші культури [12, с. 52].

Дослідник визначає два основні підходи: інновація як результат творчого процесу та інновація як процес упровадження нововведень [12, с. 54]. Метою інноваційної діяльності є очікування кінцевого результату, тобто якісна зміна об'єкта. Ця мета передбачає усвідомлення моделі бажаного – активізуючого чинника власних дій; осмислення етапів і термінів досягнення очікуваного результату; раціональний добір засобів її досягнення.

Важливим чинником інноваційної діяльності є вміння знайти в суспільні значущих цілях власну мету. Привласнена мета активізує інноваційну діяльність педагога, сприяє ефективному процесу та результату [9, с. 122].

Для забезпечення якісної освіти не менш важливою є модернізація змісту освіти на засадах компетентнісного підходу, наукової та інноваційної діяльності в освіті, упровадження інноваційних технологій і методів навчання, заснованих на досягненнях науки, інформаційних і дистанційних освітніх технологіях [3, с. 9].

Ідея компетентнісного підходу в професійній підготовці фахівців економічної галузі є однаково вагомою як у вищих України, так і у вищих навчальних закладах Республіки Польща. Аналіз змісту професійної підготовки фахівців економічної галузі дає можливість стверджувати, що зміст освітніх та освітньо-професійних програм, які студенти отримують у процесі фахової підготовки за освітніми рівнями «бакалавр» і «магістр», сприяють формуванню професійних та особистісних компетентностей, що відповідають чинному законодавству Республіки Польщі й національній освітньо-кваліфікаційній рамці професій.

Одним із напрямів модернізації професійної підготовки майбутніх фахівців економічної галузі є організація системи безперервного навчання (або ж навчання та розвиток особистості впродовж життя).

Варто зазначити, що безперервне навчання це – система організованих заходів, що передбачає підвищення освітньо-кваліфікаційного, професійного рівня фахівця; можливість чи необхідність отримання новітньої професійно-зорієнтованої інформації поза межами спеціально організованого освітнього процесу, визначеного рамками діяльності вищого навчального закладу.

Аналіз опрацьованих джерел дає можливість стверджувати, що найбільш масовими формами навчання дорослих є навчальні курси (стационарне навчання); курси підви-

щення кваліфікації, «житлові» курси – удо- сконалення професійної фаховості в межах суміжних умінь і навичок; електронне навчання, самостійне навчання (читання, сер- фінг в Інтернеті, перегляд програм), кон- ференції.

Спираючись на результати досліджень, проведених польськими дослідниками з метою визначення ефективності добо- ру різних форм безперервного навчання, варто зазначити, що респонденти акцен- тують увагу на такому: 1) університети ма- ють особливий потенціал, щоб надати всі доступні форми освіти; 2) коли мова йде про розвиток освіти протягом усього жит-тя, краще становище в цьому стосунку за- ймають університети, де розвинуті технічні та економічні контакти з діловим світом, є можливість примирення (уніфікованість) навчальних програм із вимогами ділових партнерів; 3) навчання характеризується привабливістю за умови використання се- мінарів-практикумів, тренінгів, що перед- бачає практичні аспекти передачі знань [13, с. 75–76].

Польські дослідники акцентують увагу на додаткових аспектах освіти дорослих, які не лише передбачають набуття професій- них компетенцій, а й створюють можливості для формування особистісних компетенцій. Саме тому для індивідуального вибору до- рослою категорією вищі навчальні закла- диди Польщі пропонують на вибір такі курси: класи англійської мови; комп’ютерні курси; мистецькі заняття; курси тренування пам’яті, упевненості в собі; спортивні секції.

Аналіз підходів науковців до проблеми безперервного навчання та надання освіт- ніх послуг університетами для реалізації можливості навчання протягом усього жит-тя дає можливість виокремити потенцій- ні бар’єри для прийняття запропонованих

форм навчання, а також визначити нега- тивні чинники, які впливають на процес по- дальшої професійної підготовки дорослих (таблиця 1).

Ще одним напрямом модернізації про- фесійної підготовки майбутніх фахівців еко- номічної галузі є проблема гендерної рівно- сті, яка визначається відсутністю обмежень чи привілеїв за ознакою статі в здобутті освіти; рівними умовами для реалізації рів- них прав жінок і чоловіків у здобутті освіти; досягненням паритетного становища жінок і чоловіків у всіх сферах життєдіяльності су- спільства; можливостями жінок і чоловіків реалізовувати рівні права в подальшому професійному становленні та зростанні [4].

Практика дотримання зasad гендер- ної рівності в країнах Європейського Со- юзу дедалі більше набуває пріоритетно- го значення, стає невід’ємною частиною державної політики і складником дієвого громадянського суспільства. Комітет Міні- стрів Ради Європи за рівність жінок і чоло- віків розробляє юридичні механізми та ре- алізує програми дій за цими напрямами, проводить конференції та семінари в дер- жавах-членах Ради Європи, тісно співпра- цює з неурядовими організаціями (НУО), що діють у галузі захисту прав людини, прав та інтересів жінок. Найважливішими серед ратифікованих угод є Європейська конвенція з прав людини, Європейська конвенція про запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню («До-кументи Комітету Міністрів Ради Європи»). Серед країн Європейського Союзу перші спроби створити національний механізм забезпечення гендерної рівності зробили скандинавські країни. Спеціальні закони про рівні права та можливості жінок сьо- годні мають Німеччина, Швеція, Словенія.

Таблиця 1

Бар’єри (чинники), які перешкоджають отриманню освітніх послуг упродовж життя

№ з/п	Назва причини, бар’єру, чинника	Пояснення причини, чинника
1	Фінансовий бар’єр	розширює доступність різних форм підвищення професійної обізнаності; підвищення рівня компетентності різними засобами; самостійне фінансування фізичною особою
2	Брак часу	курси підвищення кваліфікації та інші форми освіти й самоосвіти є провідною причиною відмови від вільного часу; це постійна або часткова зайнятість у вихідні/святкові дні
3	Відсутність інформації	недостатня обізнаність із можливостями отримання необхідної освіти впродовж життя; відсутність обмежень критеріїв набору, які часто не відповідають рівню готовності слухачів
4	Відсутність мотивації	відсутність відчутних переваг в отриманні додаткової професійно зорієнтованої інформації; страх перед невідомим (складність в оволодінні інноваціями та опрацюванні значної кількості нового матеріалу)

Вагомим напрямом модернізації професійної підготовки майбутніх фахівців економічної галузі є проблема незалежності від етнічного походження, віросповідання.

Проблема рівності в отриманні освіти визнана актуальною в 1948 році, коли було підписано Загальну декларацію прав людини, що затверджує право кожної людини на освіту, спрямовану на різnobічний розвиток людини, взаєморозуміння між народами, расовими, релігійними групами; проголошує доступність вищої освіти для всіх відповідно до здібностей кожного [1].

Згідно з статтею 28 Конвенції про права дитини, прийнятої Генеральною Асамблеєю ООН 20 листопада 1989 року, забезпечується доступність вищої освіти для всіх на основі здібностей кожного, а також доступність інформації та матеріалів у галузі освіти й професійної підготовки для всіх дітей. Стаття 30 Конвенції про права дитини передбачає, що в державах, де є етнічні, релігійні або мовні меншини чи особи з корінного населення, дитині, яка належить до таких меншостей, не може бути відмовлено у праві разом з іншими членами її групи користуватися своєю культурою, сповідувати свою релігію або виконувати її обряди, а також спілкуватися рідною мовою [6].

Лісабонська конвенція від 11 квітня 1997 року щодо визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні declarerue можливість використання різноманітних освітянських систем, забезпечує доступ студентам та абітурієнтам кожної європейської держави до освітніх ресурсів інших держав [5].

Відповідно до Конституції країн Європейського Союзу, всі громадяни є рівними незалежно від соціального стану, віросповідання, етнічного походження, статі тощо. Конституція Республіки Польща містить положення про права осіб, що належать до національних меншин, зокрема щодо права на створення національних асоціацій, використання мов, розвиток освіти й культури [7].

Академічна мобільність (внутрішня та зовнішня) – ще один вагомий напрям модернізації професійної підготовки майбутніх фахівців економічної галузі. Мобільність студентів і викладачів у країнах Європейського Союзу – один із основних принципів сучасної європейської освіти. Академічна мобільність передбачає період навчання, викладання, стажування та дослідницьку роботу за кордоном і забезпечує зображення індивідуального досвіду людини, підвищення теоретичної і практичної підготовки, оволодіння новими технологіями й методами дослідження. Студенти країн Європейського Союзу можуть на будь-якому етапі

навчання перевестися до університету іншої країни спільноти або провести за кордоном кілька семестрів.

Основними видами академічної мобільності є внутрішня мобільність, що передбачає навчання, стажування, дослідницьку роботу, практики студентів і викладачів навчального закладу певної країни Європейського Союзу в інших вищих начальних закладах цієї самої країни впродовж обумовленого періоду; зовнішня академічна мобільність – навчання, стажування, підвищення кваліфікації студентів, викладачів і педагогічних працівників певної країни Європейського Союзу у вищих навчальних закладах інших країн упродовж певного періоду [10].

Педагогічними умовами організації академічної мобільності є реалізація національної стратегії інтернаціоналізації вищих навчальних закладів; інформаційне, кадрове й фінансово-правове забезпечення академічної мобільності студентів; ефективна робота вишівських центрів академічної мобільності польських ВНЗ; забезпечення педагогічного, методичного, організаційно-управлінського супроводу процесу академічної мобільності студентів; залучення до роботи у ВНЗ викладачів і співробітників із міжнародним досвідом роботи, високим рівнем кваліфікації і ґрунтовною мовою підготовкою; підготовка польських студентів до участі в європейських, скандинаційських і трансграничних програмах академічної мобільності; організація інтернаціоналізованих програм навчання й мовних курсів у ВНЗ; надання грантів польським та іноземним мобільним студентам і їх облаштування в Польщі; сприяння працевлаштуванню студентів [10].

Мобільність викладацького складу в країнах Європейського Союзу є не менш важливою. Традиційно міжнародна мобільність професорсько-викладацького складу зумовлена дослідженнями й науковою роботою. Серед країн Європейського Союзу найбільшим експортером наукових трудових ресурсів є Великобританія, але водночас кафедри її університетів дуже привабливі для зарубіжних спеціалістів. У цьому можна переконатися, якщо звернути увагу на склад висококваліфікованих працівників наукових кафедр, серед яких немало представників зарубіжних країн.

Як зазначають вітчизняні та польські дослідники, потенціал позитивного впливу модернізації системи економічної освіти на розвиток економіки й підприємництва, освіти і професійної підготовки майбутніх фахівців, зокрема, розкривається в підвищенні якості управління українськими

підприємствами, що сприятиме їх конкурентоспроможності на українському та міжнародному ринках; залученні працездатного населення до розвитку підприємництва й набуття нових рис підприємливості з метою збільшення кількості підприємств малого та середнього бізнесу; формуванні категорії осіб, готових постійно вдосконалюватися, пропонувати творчі, нестандартні рішення проблем, що уможливить створення й доведення до споживачів нових продуктів, – збільшенні самозайнятих осіб у галузях і сферах національної економіки; підвищенні конкурентоспроможності українського населення на міжнародних ринках праці, його впевненості в ефективній зайнятості, реалізації можливостей і побажань кожної людини, що сприятиме, у свою чергу, становленню прогресивного громадянського суспільства; розвитку та реалізації лідерських рис керівників і команд управління, що є беззаперечною умовою успіху сучасних компаній світового рівня [2].

Роль економічної освіти в суспільстві зростає, внаслідок чого вона в аспекті її модернізації потребує переходу до інтегрованої моделі фінансування освіти, елементами якої мають бути такі складники: багатоканальне державне фінансування вищої освіти, кредитування навчання у ВНЗ та підтримка економічних суб'єктів, які оплачують навчання самостійно. Збільшення видатків на освіту й наукові дослідження, на нашу думку, має привести до зменшення навчально-педагогічного навантаження викладачів і можливості більш поглиблено здатись науковою роботою, що суттєво вплине на їхню кваліфікацію. Ще одним стимулом підвищення професійності й фаховості для викладачів є надання на конкурсній основі грантів на проведення економічних досліджень. Унаслідок цього викладачі дисциплін економічного та професійно-зорієнтованого циклів матимуть можливість вести наукову роботу на високому рівні та отримати значну фінансову підтримку на проведення своїх досліджень. Оскільки дослідження й викладання нерозривно пов'язані, такий стимул також підвищуватиме рівень професійної підготовки фахівців економічної галузі в Україні.

Висновки з проведеного дослідження. Отже, модернізацію системи професійної підготовки фахівців економічної галузі в умовах інформаційного суспільства можливо здійснити за умови адекватного та оптимального впровадження як вітчизняного, так й іноземного досвіду в цій сфері, що передбачає впровадження системи ступеневої професійної підготовки фахівців економічної галузі; зв'я-

зок навчання та забезпечення наступності між теоретичною підготовкою й умовами її практичної реалізації; проходження різних видів практики в провідних фінансових установах і підприємствах України та країн Європейського Союзу; розвиток мотивації студентів і залучення обдарованої молоді до науково-дослідної роботи; збільшення кількості студентів, які навчаються в магістратурі, пошук можливостей для формування академічної мобільності; створення дослідницьких університетів із залученням провідних іноземних фахівців і забезпечення розвитку професійної мобільності викладачів вишів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Загальна декларація прав людини (рос/укр) ООН : Міжнародний документ від 10.12.1948 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_015.
2. Заглинська Л.В. Економічна освіта в контексті інвестиційних процесів у галузі / Л.В. Заглинська, О.І. Лукомська // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти : збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. – 2014. – Вип. 9 (52). – С. 73–76.
3. Загричук Г.Я. Підготовка фахівців у вищих навчальних закладах України в сучасних умовах на основі компетентнісного підходу / Г.Я. Загричук, В.П. Марценюк, І.Р. Мисула // Медична освіта. – 2013. – № 1. – С. 8–11.
4. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України, зі змінами, внесеними згідно із Законами від 17.05.2012 № 4719-VI (4719-17) // ВВР України. – 2013. – № 15. – Ст. 97; від 13.05.2014 № 1263-VII (1263-18) // ВВР України. – 2014. – № 27. – Ст. 915. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2866-15>.
5. Конвенція про визнання кваліфікацій з вищої освіти в європейському регіоні : Міжнародний документ від 11.04.1997 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_308.
6. Конвенція про права дитини : Міжнародний документ від 20.11.1989 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_021.
7. Конституція Польської Республіки українською мовою від 02.04.1997 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://blog.vladey.com.ua/konstituciya-polosko%D1%97-respubliko-ukra%D1%97nskoyu-movoyu/>.
8. Пащенко О.В. Економічні основи модернізації вищої освіти в умовах становлення економіки знань : автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.01 «Економічна теорія та історія економічної думки» / О.В. Пащенко ; Харківський національний університет імені В.М. Каразіна. – Харків, 2010. – 18 с.
9. Педагогіка вищої школи: Словник-довідник / упор. О.О. Фунтікова. – Запоріжжя : ГУ «ЗІДМУ», 2007. – 404 с.
10. Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність № 579 (ре-

дакція від 12.08.2015) : Постанова Кабінету Міністрів України // Урядовий портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnnpd?docid=248409199>.

11. Самохин В.Ф. Педагогические инновации в системе профессионального образования: цели и сущность / В.Ф. Самохин, В.П. Чернолес // Инновации в образовании. – 2006. – № 6. – С. 4–9.

12. Шилов К.В. Классификация инноваций / К.В. Шилов // Инновации в образовании. – 2007. – № 3. – С. 52–58.

13. Klimek J. Dynamika przemian społeczno-gospodarczych w procesie edukacji – refleksje sociologiczne / J. Klimek, J. Nikolajew // Studia Zarządzania i Finansów Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu. – 2014. – S. 71–79.

УДК 378.1

ІННОВАЦІЙНА КУЛЬТУРА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ЧАСТИНА ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ

Ковалчук О.М., к. пед. н.,
доцент кафедри педагогіки вищої школи
Академія рекреаційних технологій та права

У статті розглянуто поняття «інноваційна культура» та її формування впродовж професійної підготовки у вищому навчальному закладі. Законтовано увагу на її особливостях та розкритті в поведінці та характері фахівців. Висвітлено особистісні якості, які сприятимуть формуванню інноваційної культури та підвищенню рівня професіоналізму фахівців.

Ключові слова: професійна культура, інноваційна культура, інноваційна діяльність, формування інноваційної культури.

В статье рассмотрено понятие «инновационная культура» и ее формирование в течение профессиональной подготовки в вузе. Акцентировано внимание на ее особенностях и раскрытии в поведении и характере специалистов. Указаны личностные качества, способствующие формированию инновационной культуры и повышению уровня профессионализма специалистов.

Ключевые слова: профессиональная культура, инновационная культура, инновационная деятельность, формирование инновационной культуры.

Kovalchuk O.M. INNOVATIVE CULTURE OF FUTURE SPECIALISTS – IMPORTANT COMPONENT OF THEIR PROFESSIONALISM

The concept of “innovative culture” and its formation during the professional training in the higher educational institution has been considered in the article. Its peculiarities have been emphasized and their revealing in the specialists’ behavior and character. The personal qualities have been highlighted that assist of the formation of innovative culture and professionalism of specialists.

Key words: professional culture, innovative culture, innovative activity, formation of innovative culture.

Постановка проблеми. На початку третього тисячоліття із швидкою інформатизацією та комп’ютеризацією, науково-технічним прогресом, демократизацією суспільного життя перед освітою постають нові вимоги та завдання, адже вона несе найбільший вплив на особистість і суспільство. Саме тому необхідно нові підходи до підготовки сучасних фахівців, які здатні до творчої діяльності, відповідальності перед вимогами часу, поглиблення та вдосконалення своїх професійних компетентностей, постійного саморозвитку. Суттєво в за- значеному аспекті є інноваційна освіта, що ґрунтуються на інтеграції найбільш сучасних і ефективних технологій з інтенсивною науковою діяльністю відповідно до потреб економіки і культури суспільства. Іннова-

ційні педагогічні технології стають типовим явищем освітянської практики, готовність до їх застосування – вимогою до всіх сучасних фахівців.

Непідготовленість багатьох освітян до інноваційної освітньої діяльності можна пояснити такими причинами: недостатність сучасних інформаційно-методичних матеріалів щодо нетрадиційних методик навчання; недостатня професійна та методична компетентність; відсутність матеріальної винагороди і заохочення у розробці інноваційних технологій та впровадження їх у навчальний процес.

До згаданих причин варто додати, на нашу думку, ще й низьку мотивацію та відсутність цілеспрямованої підготовки студентів до такої діяльності. Проте проблема